1. PROCEDURA PRZYSTĄPIENIA DO REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ZASOBÓW GENETYCZNYCH BYDŁA

Instytut Zootechniki PIB zwany dalej Instytutem, jest koordynatorem Programów ochrony dla bydła ras uznanych za zagrożone: polskiej czerwonej (RP), białogrzbietej (BG), polskiej czerwono-białej (ZR), polskiej czarno-białej (ZB)

I.Warunki ogólne przystąpienia do Programu ochrony zasobów genetycznych bydła zwanego dalej Programem:

1. Uczestnictwo w programie ochrony jest **dobrowolne.**
2. Uczestnik Programu posiada stado krów rasy zagrożonej, poddanych kontroli użytkowości, o liczebności krów wpisanych do księgi hodowlanej nie mniejsze niż 4 krowy i nie większej niż 100 sztuk.
3. Biorący udział w programie ochrony akceptuje i zobowiązuje się do ścisłego przestrzegania wszystkich warunków zawartych w tym Programie oraz w Procedurze dostępnych na stronie internetowej Instytutu http://bydlo.bioroznorodnosc.izoo.krakow.pl/dokumenty/index
4. Uczestnik Programu zobowiązuje się do zawarcia umowy dotyczącej realizacji Programu z Instytutem Zootechniki PIB, której integralną częścią jest Program ochrony zasobów genetycznych bydła danej rasy.
5. Uczestnik Programu zobowiązuje się do **corocznego** przedstawiania do Instytutu aktualnego *Oświadczenia* - Wykazu krów (formularz OB.-1/394), obejmującego zwierzęta już zakwalifikowane jak i nowozgłaszane, a także wykazu jałówek/krów remontowych. Zgłaszane zwierzęta na *Oświadczeniu* – Wykazie krów powinny być **tożsame** ze zgłaszanymi do ARiMR.
6. Uczestnik Programu wyraża zgodę na udostępnianie i przetwarzanie danych dotyczących jego zwierząt w stadzie oraz warunków ich utrzymania.
7. Uczestnik Programu wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z obowiązującą Ustawą o ochronie danych osobowych, w tym również danych udostępnianych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR).
8. Uczestnik Programu zobowiązuje się do niezwłocznego pisemnego informowania Instytutu o wszelkich zmianach w stadzie (padnięciu, wycofaniu, przekazaniu stada, przejmowaniu innego stada lub zamianie zwierząt) zgodnie z obowiązującą Procedurą.
9. Dla rasy BG typowanie nowych stad i krów do udziału w programie ochrony dokonywane jest przez podmiot prowadzący księgi - Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.
10. Kwalifikowanie krów do programów ochrony dokonywane jest przez Instytut. Kwestie sporne rozstrzygane są po zaopiniowaniu przez Grupę Roboczą ds. ochrony zasobów genetycznych bydła (zwaną dalej Grupą Roboczą).

Krowy, które nie zostały zakwalifikowane przez Instytut Zootechniki PIB, nie są objęte Programem a tym samym nie mogą być zgłaszane do płatności w ramach programu rolno-środowiskowo-klimatycznego.

Przystąpienie do Programu umożliwia Hodowcy/Posiadaczowi ubieganie się o przyznanie płatności w ramach pakietu „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie" Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020). Więcej informacji na stronie www.arimr.gov.pl

II. Procedura kwalifikowania *nowych* stad i krów do uczestnictwa w Programie ochrony.

Złożenie do Instytutu dokumentów w terminie od 1 listopada do 31 grudnia roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji Programu

1. Hodowca składa **wniosek o objęcie stada Programem ochrony zasobów genetycznych** z podanymi numerami krów zgłaszanych, a dla rasy RP i BG również z określeniem kierunku użytkowego (mleczny lub mięsny). **W 2022 r nie będzie przyjęć nowych stad rasy polskiej czerwonej użytkowanej w kierunku mięsnym.**
2. Po otrzymaniu wniosku Hodowcy, Koordynator sprawdza dokumenty pod kątem uczestnictwa w programie i przesyła do Hodowcy:
    - Umowę o prowadzeniu programu ochrony (dwa egzemplarze),
    - Program ochrony danej rasy,
    - Oświadczenia o zapoznaniu się z Programem ,
    - Oświadczenia o przetwarzaniu danych osobowych oraz
    - druk *Oświadczenia-Wykazu krów zakwalifikowanych do uczestnictwa w programie* (formularz OB-1/394) oraz *Wykazu jałówek/krów remontowych wstępnie kwalifikowanych*.
3. Hodowca powinien przeczytać, wypełnić, podpisać ww. dokumenty i odesłać jak najszybciej do Koordynatora.
4. Koordynator kwalifikuje krowy, zatwierdza *Oświadczenie – Wykaz krów* i Wykaz jałówek/krów remontowych oraz podpisuje Umowę. Następnie jeden egzemplarz Umowy wraz z kopią Wykazów przesyła do Hodowcy

III. Procedura ubiegania się o kontynuowanie uczestnictwa w Programie ochrony zasobów genetycznych bydła

Hodowca/Posiadacz krów zobowiązany jest do **corocznego** składania do Koordynatora **aktualnego *Oświadczenia - Wykaz krów zakwalifikowanych*** *do uczestnictwa w Programie* (nawet jeśli posiada te same zwierzęta co w roku poprzednim - formularz OB-1/394) oraz ***Wykazu jałówek/krów remontowych***, które mogą być wprowadzone do stada w trakcie trwania zobowiązania w miejsce sztuk ubyłych. W przypadku stad rasy RP i BG użytkowanych w kierunku mięsnym, należy dołączyć wyniki pomiarów za poprzedni rok – nadesłanie wyników jest warunkiem rozpatrywania Wykazu. Oświadczenia bez wyników pomiarów będą odsyłane bez kwalifikacji. **Powiększanie stad rasy polskiej czerwonej użytkowanej w kierunku mięsnym możliwe jest tylko o zwierzęta z własnej hodowli.**

Termin składania w/w dokumentów Wykazów do Instytutu: *od 1 lutego do 14 marca kolejnego* roku uczestnictwa w Programie, tak aby od 15 marca wszystkie krowy, które zostaną zakwalifikowane, mogły rozpocząć realizację kolejnego zadania.

Koordynator w Instytucie sprawdza i kwalifikuje wykazane na dokumentach ***(Wykazach)*** zwierzęta pod kątem spełnienia warunków określonych w Programie ochrony.
Koordynator przesyła kopie zatwierdzonych: ***Oświadczenia-Wykazu krów zakwalifikowanych do Programu*** oraz ***Wykazu jałówek/krów remontowych*** poddanych wstępnej kwalifikacji do Hodowcy/Posiadacza.

Termin zatwierdzenia Wykazów przez Instytut, zarówno dla rozpoczynających jak i kontynuujących realizację Programu, upływa 15 maja roku rozpoczynającego uczestnictwo lub roku kolejnego uczestnictwa w Programie, z założeniem, że 15 marca każdego roku jest początkiem realizacji Programu i do tego dnia wszystkie krowy muszą spełniać warunki kwalifikacji do Programu ochrony.

IV. Wymagania ogólne ubiegania się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej PROW 2014-2020 w ramach pakietu zwierzęcego – Bydło.

1. Hodowca/Posiadacz krów musi **opracować** ***plan działalności rolnośrodowiskowej*** we współpracy z upoważnionym doradcą rolnośrodowiskowym, z uwzględnieniem wymogów przynajmniej jednego z wariantów pakietu 7. oraz **musi złożyć wniosek** do ARiMR w terminie przewidzianym rozporządzeniem MRiRW o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, wraz z wymaganymi załącznikami.

2. Hodowca/Posiadacz **musi przedstawić w ARiMR kopię oświadczenia** potwierdzoną przez wnioskodawcę (Hodowcę/Posiadacza) oraz zatwierdzoną przez Instytut - podmiot realizujący lub koordynujący działania w zakresie ochrony zasobów genetycznych zwierząt – zawierającą wskazanie zwierząt, jakie zostały zakwalifikowane do Programu ochrony zasobów genetycznych ras lokalnych tj. ***Oświadczenie-Wykaz krów zakwalifikowanych do Programu*** zwany ***Wykazem krów (formularz OB-1/394).***

3. Kopię ***Wykazu krów*** zakwalifikowanych do programu ochrony w danym roku można dołączyć do wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej **tylko w roku zakwalifikowania tego Wykazu przez Instytut.** Jeżeli beneficjent nie rozpoczął realizacji pakietu w danym roku, a chce rozpocząć w kolejnym, musi uzyskać **nowy Wykaz**, zgodnie z obowiązującą Procedurą dla Nowego stada.

4. Wykaz wystawiany jest tylko na osobę (ewentualnie na osoby w przypadku małżeństwa, instytucje), które są posiadaczami krów. Powinny to być te same osoby, które figurują we wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej złożonym do ARiMR.

5. Krowy i ich liczba zatwierdzona na Wykazie krów zakwalifikowanych **muszą być tożsame** z krowami zadeklarowanymi przez Hodowcę/Posiadacza we wniosku do ARiMR o przyznanie pierwszej lub kolejnej płatności. W przypadku konieczności zgłoszenia mniejszej liczby krów (ale z zachowaniem liczby bazowej) Hodowca/Posiadacz zobowiązany jest do natychmiastowego pisemnego poinformowania Instytutu z wyjaśnieniem, które sztuki nie zostały zgłoszone do ARiMR i z jakiego powodu.

6. W przypadku przejęcia zobowiązania na skutek nabycia praw do stada w wyniku kupna, spadku, przekazania itp., nowy właściciel - beneficjent zobowiązany jest do uzyskania nowego aktualnego **Oświadczenia - Wykazu krów zakwalifikowanych** i podpisania nowej Umowy, zgodnie z obowiązującą Procedurą.

Informacje dodatkowe związane z realizacją Programu ochrony i PROW 2014-2020.

1. Zadania w obrębie pakietu ochrony lokalnych ras bydła realizowane są w cyklach rocznych. Hodowca/Posiadacz powinien utrzymywać w tym okresie wszystkie zakwalifikowane do Programu krowy. Wprowadzanie dodatkowych krów możliwe jest tylko po zakończeniu rocznego cyklu realizowanego zadania, po uprzednim ich zakwalifikowaniu do Programu.
2. **Dzień 15 marca** jest dniem określania stanu obowiązującego na dany rok realizowanego zobowiązania. **Stan ten nie może być mniejszy** niż stan zadeklarowany we wniosku w roku poprzednim, gdyż wykazana niezgodność będzie podlegać sankcjom finansowym.
3. Przy składaniu wniosku do ARiMR o pierwszą jak i kolejną płatność Hodowca/Posiadacz zobowiązany jest dołączyć aktualną kopię potwierdzonego przez Instytut Wykazu krów zakwalifikowanych do Programu. Krowy i ich liczba zadeklarowana we wniosku składanym do ARiMR **muszą być tożsame** z zakwalifikowanymi na Wykazie.
4. Wszelkie zastąpienia możliwe są tylko po uprzednim wstępnym zakwalifikowaniu jałówek przez Instytut (na *Wykazie jałówek/krów remontowych*) w terminie określonym Procedurą i tylko w obrębie zadeklarowanej we wniosku do ARiMR liczby krów.
5. W przypadku sprzedaży krowy lub wycofania ze stada w związku z pracami hodowlanymi (brakowanie) konieczne jest wprowadzenie w trakcie realizacji rocznego zadania innej krowy, po wstępnej kwalifikacji na *Wykazie jałówek/krów remontowych* przesłanego w obowiązującym terminie składania Wniosków i Wykazów.
   W przypadku sprzedaży krowy lub wycofania ze stada Hodowca/Posiadacz niezwłocznie przesyła do Instytutu ***Oświadczenie o zastąpieniu zwierzęcia (formularz ZB-1/394)*** wraz **z załączoną kserokopią** faktury, umowy kupna-sprzedaży lub innym stosownym dokumentem. Na ***Oświadczeniu*** tym umieszcza się krowę wycofaną oraz krowę wprowadzaną na zamianę. ***Oświadczenie*** musi zostać przysłane **do Instytutu w terminie nie dłuższym niż 40 dni** od dnia ubycia zwierzęcia ze stada. W ciągu **kolejnych 30 dni** Hodowca/Posiadacz zobowiązany jest dostarczyć zatwierdzone ***Oświadczenie o zastąpieniu*** do oddziału ARiMR.
   W stadach rasy polskiej czerwonej i białogrzbietej użytkowanych w kierunku mięsnym Hodowca zobowiązany jest dołączyć także **kopię paszportu cielęcia urodzonego** przez wprowadzaną na zamianę sztukę.
6. W przypadku ubycia zwierzęcia ze stada w wyniku działania siły wyższej, nadzwyczajnych okoliczności lub wystąpienia okoliczności naturalnych tzn. niezależnej od rolnika (np. padnięcie, wypadek), zaistniały fakt należy niezwłocznie zgłosić do oddziału ARiMR wraz z odpowiednim dokumentem poświadczającym to zdarzenie (np. zaświadczenie lekarza weterynarii o uboju z konieczności) **w terminie 10 dni**, od kiedy takie zgłoszenie jest możliwe. Kopie złożonych dokumentów potwierdzających siłę wyższą powinny zostać przesłane do koordynatora IZ.
7. W przypadku zakończenia pięcioletniego okresu realizowania i rozpoczynania kolejnego zobowiązania Hodowca/Posiadacz **informuje na piśmie** o tym fakcie Koordynatora w terminie składania Oświadczenia - Wykazu krów (1 luty – 14 marzec) do Instytutu. A po przygotowaniu nowego planu rolno-środowiskowo-klimatycznego przesyła do koordynatora kopię strony ze swoimi danymi i strony z informacją o realizowanych pakietach/wariantach.
8. W przypadku wystąpienia konieczności przekazania stada innemu Hodowcy/Posiadaczowi (np. śmierć poprzedniego właściciela, choroba lub inne ważne zdarzenie) w trakcie realizacji Programu, należy o tym niezwłocznie poinformować Koordynatora i uzgodnić z nim warunki i termin dokonania przekazania stada (dotyczy zarówno przekazującego jak i przejmującego stado).

9. W przypadku sprzedaży całego stada wraz z przeniesieniem zobowiązania Hodowca/Posiadacz nie może wrócić do programu ochrony do czasu ukończenia przekazanego kupującemu zobowiązania.
10. W związku z kwalifikacją podstawowych Wykazów krów w okresie od 15 marca do 15 maja każdego roku, w tym terminie **nie będą zatwierdzane** przez Instytut **zastąpienia,** w celu uniknięcia błędnej kwalifikacji, która mogłaby spowodować sankcje dla Hodowcy/Posiadacza. Wyjątek stanowią zastąpienia krów wycofanych z działaniem siły wyższej.
11. W przypadku rezygnacji z kontynuacji uczestnictwa w Programie ochrony zasobów genetycznych bydła Hodowca zobowiązany jest do zgłoszenia tego faktu na piśmie wraz z podaniem przyczyny swojej rezygnacji.

Szczegółowe informacje dotyczące programów ochrony zasobów genetycznych bydła oraz wzory formularzy dostępne są na stronie Instytutu Zootechniki PIB:

http://bydlo.bioroznorodnosc.izoo.krakow.pl/dokumenty/index

Koordynatorzy ds. ochrony zasobów genetycznych bydła oraz osoby do kontaktu:

dr inż. Anna Majewska (rasy RP, BG, ZB)
Instytut Zootechniki PIB
Zakład Hodowli Bydła
ul. Krakowska 1
32 – 083 Balice
tel. 666-081-207
e-mail: anna.majewska@iz.edu.pl

mgr inż. Magdalena Jakiel (rasy RP, BG, ZB)
Instytut Zootechniki PIB
Zakład Hodowli Bydła
ul. Krakowska 1
32-083 Balice
tel. 666-081-228
e-mail: magdalena.jakiel@iz.edu.pl

dr inż. Ewa Sosin (rasa ZR)
Instytut Zootechniki PIB
Zakład Żywienia Zwierząt i Paszoznawstwa
ul. Krakowska 1
32-083 Balice
tel. 666-081-297
e-mail: ewa.sosin@iz.edu.pl

Niezbędne dokumenty:

Oświadczenie - Wykaz krów zakwalifikowanych do uczestnictwa w Programie ochrony zasobów genetycznych (symbol formularza OB-1/394)
Wykaz jałówek/krów remontowych, zgłoszonych do uczestnictwa w Programie ochrony zasobów genetycznych
Oświadczenie o zastąpieniu zwierzęcia (symbol formularza ZB-1/394)

Terminarz:

WARTO ZAPAMIĘTAĆ!!!	
1 listopada – 31 grudnia	termin składania Wniosków do Instytutu dla hodowców przystępujących **po raz pierwszy** do Programu ochrony.
1 lutego – 14 marca każdego kolejnego roku	termin składania Oświadczeń-Wykazów krów do Instytutu dla hodowców już uczestniczących w Programie ochrony (**kolejny rok**) oraz termin powiadomienia na piśmie Instytutu o zamiarze rozpoczynania kolejnego zobowiązania PROW
15 marca	dzień, na który określany jest faktyczny stan zwierząt w danym roku uczestnictwa w Programie ochrony
15 maja	ostateczny termin zatwierdzenia Wykazów
40 dni	na zgłoszenie do Instytutu faktu zastąpienia zwierząt oraz **30 kolejnych dni** na zgłoszenie o dokonaniu tego zastąpienia do ARiMR
10 dni	od kiedy takie zgłoszenie jest możliwe, na zgłoszenie do ARiMR zdarzenia spowodowanego siłą wyższą, nadzwyczajnymi okolicznościami lub wystąpieniem okoliczności naturalnych
po wcześniejszym uzgodnieniu z Koordynatorem	możliwość przekazania lub przejęcia stada zwierząt